

Ökológia gyakorlat önálló hallgatói terepi feladatok a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos helyzetben

Fásszárú és madárközösségek felmérése, a hallgató által választott két erdőrészletben

-Két legalább 5ha nagyságú erdőrészletet kell kiválasztani, amelyet az aktuális vészhelyzeti előírásoknak megfelelően a hallgató szabadidős tevékenység formájában megtud látogatni és ott felméréseket tud végezni. A két erdőrészlet lehetőleg eltérő természetességű/állapotú legyen.

-A két vizsgálni kívánt erdőrészletet határoló sokszög sarokpontjainak földrajzi koordinátáit (Hosszúság, Szélesség) meg kell adni (pl. Google Térkép alapján, e térképen a jobb egérgombbal kattintva lehet távolságmérést kérni).

Példa:

első erdőrészlet

47,974910 21,716546

47,975562 21,716655

47,975846 21,714996

47,975291 21,714770

-Az adott erdőrészletben ki kell jelölni annak a minimum 4 db, egymástól minimum 100 m távolságban lévő megfigyelési pontnak a helyét, ahol a felmérést végzik. Fontos, hogy a felmérési pontok minimum 50 m távolságban legyenek a vizsgálandó erdőrészlet szélétől.

A pontok nevét és helyét földrajzi koordinátákkal kell megadni.

Példa:

A1 pont: 47,974873 21,716299

A2 pont: 47,975484 21,716066

A3 pont: 47,975245 21,715064

A4 pont: 47,975690 21,714879

-A kijelölt pontok terepen való könnyebb megtalálását segíthetik az okostelefonra letölthető ingyenes navigációs alkalmazások, pl. OsmAnd. Ezekben mód van „Térképjelölők” révén az előzetesen kijelölt pontok megjelenítésére az alkalmazás térképén való jelöléssel vagy a pont koordinátájának beírásával. Ismerkedni szükséges azonban ezen alkalmazás funkcióival az élesben való használat előtt.

- 2021 Április 12-e 16:00-ig e-mailben el kell küldeni a szep.tibor@nye.hu címre a két erdőrészlet sokszögeinek és az ott tervezett megfigyelési pontok földrajzi koordinátáit!

A- Fásszárú közösség felmérése:

A két erdőrészletben kiválasztott minimum 4-4 megfigyelési ponton a fásszárú közösség felmérése az alábbi adatokkal:

- egy 10 m hosszú zsineggel kell kijelölni a 10*10 m-es kvadrátot
- A jegyzőkönyvbe fel kell írni az adott kvadráttal kapcsolatos alábbi adatokat
 - o kvadrát száma
 - o felmérés dátuma, kezdete és vége
 - o felvételezett társulás (közelítő) megnevezése
 - o felvételező(k) neve
 - o felvétel helyének pontos földrajzi koordinátja
 - o a lejtőszögre, az égtáji kitettségre vonatkozó adatok
 - o információk az alapkőzetről és a talajról
 - o kvadrát növényzetéről becsülni kell az alábbi adatokat:
 - lombkorona
 - cserje

- gyepek
- elkülönülő szintek magassága,
- fák kora, az átlagos törzsvastagság (1.3 m magasan a talajszint feletti átmérő cm-ben)
- kvadrátban tapasztalt jellemzők (pl. erdészeti munka, elszáradt fák, szemét, ...stb.)
- Fajlistát készíteni, minden fásszárú fajról, cserjéről
- Minden faj esetében megállapítani a kvadrátban számolt egyedek számát (Cserjék felmérése során a legalább 50 cm magas példányokat kell megszámolni).
- Fel kell tüntetni a kvadrátban lévő, külön-külön, a felmérő által nem ismert fa és cserje fajok összegyedszámát

A terepi munkával kapcsolatosan fontos a kullancsokkal szembeni védekezés, a munka után a ruházat és a test átvizsgálása!

A fásszárú közösség felmérését 2021. május 2-ig el kell végezni és a terepi jegyzőkönyvet (excel formátumban meg kell küldeni a szep.tibor@nye.hu címre 2021. május 3-e 9:00-ig!

B- Madárközösség felmérése:

A két erdőrészletben kiválasztott minimum 4-4 megfigyelési ponton a madár közösség felmérése az alábbi adatokkal **2021 május 4-ét** követően:

-A felmérést lehetőleg esőmentes és szélcsendes/gyenge szelű (0-3) napokon reggel 5-10 óra között végezd el.

Terepen elvégzendő feladatok:

Az adott erdőrészlet, adott megfigyelési pontján az alábbi feladatokat kell elvégezni:

1. A jegyzőkönyvbe fel kell írni a pont számát (felmérő nevét, felmérés dátumát legalább az első kvadrátnál)
2. a megfigyelés kezdetének időpontját (óra:perc)
3. **A pontosan 5 percre tartó felmérés során a pont 50 m körzetében**, az adott erdőrészlet határán belül látott/hallott madárfajokat és azok egyedszámát.
Fel kell jegyezni azon madáregyedek számát is, amelyek fajtát nem sikerült azonosítani!
4. A pontról való távozás időpontját (óra:perc)
5. Az 5 perc alatt jellemző szélsőséget a Beaufort skála alapján (lásd alább)
6. Minden olyan eseményt a számlálás során, amely befolyásolhatta a látott/hallott madarak számát

A Beaufort skála szélerősség értékeinek meghatározása:

- 0 - teljes szélcsend (a füst egyenesen száll fel, tükörsima vízfelület, 0,0-0,5 m/sec.)
- 1 - alig érezhető szellő (a füst gyengén ingadozik, a víz felületén apró fodrok látszanak, 0,6-1,7 m/sec.)
- 2 - könnyű szellő (a fák leveleit mozgatja, a víz felületén lapos hullámok vannak, 1,8-3,3 m/sec.)
- 3 - gyenge szél (a fák leveleit erősen rázza, állóvizek tükrét felborzolja, zászlót lobogtatja, 3,4-5,2 m/sec.)
- 4 - mérsékelt szél (a fák könnyű gallyai mozognak, 5,3-7,4 m/sec.)
- 5 - élénk szél (a fák kisebb ágait mozgatja, állóvizeket hullámszerűvé hoz, 7,5-9,8 m/sec.)
- 6 - erős szél (nagyobb ágakat mozgat, zúg, 9,9-12,4 m/sec.)

Hasznos ha távcsövet tudsz magaddal vinni. A Madárhatározó alkalmazás sokat segíthet a megfigyelt fajok azonosításában.

A terepi munkával kapcsolatosan fontos a kullancsokkal szembeni védekezés, a munka után a ruházat és a test átvizsgálása!

-A madárközösséggel kapcsolatos felmérést 2021.05.16.-ig kell elvégezni és a terepi jegyzőkönyvet (excel formátumban meg kell küldeni a szep.tibor@nye.hu címre 2021. május 17-e 9:00-ig!